

Angående NASJONAL SAMLING som konstitusjonelt legitimt parti.

AV

Herman Harris Aall.

114289

Omkring midten av april 1945 ble høyesterettsjustitiarius Paal B e r g avhørt som vitne av GRANSKNINGSKOMMISJONEN AV 1943 hvis formann jeg var.

Eksaminator (Aall) spurte herunder bl.a.: "Hvorledes oppfatter vitnet et politisk parti?"

Vitnet (Berg): "Som en privat forening".

Eksaminator: "Men et politisk parti kan forlanges innregistrert i Justisdepartementet, og Justisdepartementet kan ikke godta det hvis det er ulovlig. Ved å innregistrere et parti stempler altså Justisdepartementet det som lovlig.

Dermed utredar statskassen etter nominasjonsloven utgiftene for reise og kosthold til nominasjonsmøter, og fylkesmannen kontrollerer møteboken. Dermed har staten anerkjent et anmeldt politisk parti som konstitusjonell faktor.

Desuten har representanter for partier i Stortinget forlangt utsettelse av behandling av saker for at de skulde få anledning til å drøfte saken i sitt parti, og Stortinget har gått med på dette. Men enkelte partier har imperativt mandat, mens stortingsmenn ikke har imperativt mandat. Derved har Stortinget således endog akseptert at parti-^{prinsipp}er får forrang for Grunnloven. Både etter lov og etter konstitusjonell sedvane er et parti således anerkjent som konstitusjonell faktor".

Vitnet: "Det har jeg ikke tenkt på".

Eksaminator: Men da har lederen av partiet NASJONAL SAMLING, Vidkun Q u i s l i n g, kunnet anse seg som berettiget til å opptre den 9. april 1940 når han har ment at folket her vilde være nøytralt - og det var det jo ikke tvil om - og at regjeringen faktisk var tvunget av Vestmaktene (ved herredømmet over havet og dermed over vår flåte). Jfr. Straffelovens § 139".

Det viktigste er imidlertid dette:

- 1) Partiet NASJONAL SAMLING er altså anerkjent av myndighetene - in casu Justisdepartementet - som en konstitusjonell faktor, en politisk legal institusjon.
- 2) Partiets fører er blitt ansett for å være skyldig i statskupp og dømt som forbryter for det.
- 3) Ved anordning av 15. des. 1944 er også partiets medlemmer ansett medansvarlige i førerens brudd på konstitusjonen og straff-

skyldige for å ha unnlatt å tre ut av partiet hvis de var medlemmer før 8. april 1940 eller for senere å ha meldt seg inn i partiet.

- 4) Hvis partiet således var en forbrytersk institusjon og unnlattelse av å melde seg ut av partiet var en forbrytelse, må det da ha vært en forbrytelse av Justisdepartementet å unnlate å stryke partiet av sitt register over lovmessige partier, hvor partiet NASJONAL SAMLING sto innført, og det er endog en større forbrytelse enn å stå som medlem. For Justisdepartementet hadde den særlige oppgave å kontrollere hva der skulde være lov og rett i landet, og dets unnlattelse av å gripe inn ble derfor ansett som en garanti for partiets medlemmer for at alt var i lovlig orden ved partiets bestånd og altså også medlemskap i partiet. Også Høyesteretts unnlattelse av å gripe inn kommer inn under samme dom. Når Høyesterett fant Quislings statskupp forbrytersk og krevet og framtvang hans fratreden, må Høyesterett enten ha ment at partiet sto utenfor og var uansvarlig for Quislings handling - eller Høyesterett må ha gjort seg skyldig i en kriminell unnlattelse ved ikke å foranledige Justisdepartementet til å stryke NASJONAL SAMLING av partiregisteret.

Det er utenfor tvil at mangfoldige av dem som nå har vært anklaget for å ha begått en forbrytelse ved å være medlem av NS og dømt til straff i anledningen, vilde ha meldt seg ut av partiet hvis de var medlemmer den 8. april 1940 og det var blitt kunngjort av Justisdepartementet at departementet hadde funnet det nødvendig å stryke partiet av sitt register over lovlige partier og at nye innmeldelser i så fall meget sparsomt vilde ha funnet sted - hvis det overhodet vilde ha hendt. Og hvis departementets og Høyesteretts grunn til å unnlate å stryke partiet og meddele det offentlig var den at man ikke anså partiet for å være innviet i eller delaktig i Quislings aksjon, er den erkjennelse riktig. I ethvert fall vites det ikke hvem der ellers - muligens unntatt H a g e l i n - på forhånd var bekjent med Quislings plan, dersom han da ikke bare har improvisert sitt kupp. Men har myndighetene erkjent at partiets medlemmer sto utenfor Quislings aksjon, kan disse medlemmer heller ikke anklages for noen andel i den.

Hva der er passert med NS etter at okkupanten den 25. sept. 1940 hadde evskjediget Administrasjonsrådet, er forføyninger som okkupanten står ansvarlig for og hvor ansvaret for at norske borgere ble medlemmer av NS står og faller med hvilken betydning det har hatt for disse borgere at Norge skulde få sin

frihet gjen og at Reichskommissar hadde erklært at veien til denne frihet gikk gjennom tilslutning til NASJONAL SAMLING. I denne fedrelandskjærlighet og i dette håp om at man ad rettens vei skulde oppnå hva det hadde vist seg ugjørilig å oppnå ved makt, har det i ethvert fall ikke ligget noe forbrytersk. Etter at Stortinget den 11. sept. 1940 hadde erklært fullmakten til regjeringen Nygårdsvold for bortfalt, regjeringen selv for oppsagt og Kongen for å være opphørt å være norsk konge, fordi han ved å være utenfor landets grenser "er avskåret fra å utøve de konstitusjonelle funksjoner som forfatningen pålegger ham", var Stortinget selv den eneste konstitusjonelle makt i landet. Det måtte borgerne her regne med. Etter at Reichskommissar den 25.9.1940 hadde henviset til Stortingets beslutning av 11. s.m. som grunnlag for at han oppnevnte "kommisjariske statsråder" og Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon hadde tilsagt det nye styre lojalt samarbeid, lå den konstitusjonelle stilling for Norge etter folkeretten klar.

Etter dette synes anklagen mot norske borgere for "landssvik" i og med at de har vært medlemmer av NASJONAL SAMLING å ha fått en feil adresse og å måtte rettes mot Justisdepartementet og Høyesterett - for unnløstelse av å ha fått partiet strøket av departementets register over lovlige partier - eller å måtte frafalles.

For det er en ugjørilig løsning for Justisdepartementet og Høyesterett å ville hevde at partiet meget vel kunde stå innført i registret, men ethvert medlemskap i partiet var forbrytersk! Registreringen betyr en legitimasjon av partiet overfor borgerne.
